

Problematice ochrany práv obětí zločinu se ve světovém měřítku počala věnovat náležitá pozornost počátkem 80. let, přičemž u nás se prvé náznaky v tomto směru začaly objevovat fakticky až po pádu komunistického režimu. Vzdávající zájem naší odborné a laické veřejnosti o problematiku ochrany práv obětí se projevil mimo jiné i vznikem různých zájmových sdružení. Jedním z nich, je Bílý kruh bezpečí, který je orientováno výhradně na pomoc obětem zločinu.

Jak vyplývá z policejních statistik, v postavení oběti zjevné kriminality se u nás každý rok ocitá statisíce občanů. Není tedy divu, že kriminalita je veřejností pokládána za společenský problém. Také s ohledem na tuto skutečnost jsem si jako téma své diplomové práce zvolila kriminalistickou viktimologii (kriminalistické učení o oběti trestného činu). Pro náležité objasnění každého trestného činu je třeba důkladně poznat a zhodnotit všechny okolnosti činu, jeho příčiny, podmínky, průběh i následky. Významná úloha v této činnosti připadá oběti trestného činu, která se zpravidla zaslouží o oznámení činu, je důležitým pramenem důkazů a na její spolupráci do jisté míry závisí rychlost a kvalita celého vyšetřování. Studium osoby oběti má pro kriminalistiku značný význam při plnění jejích základních úkolů, při vypracování metod odhalování, vyšetřování a prevence trestných činů.

V úvodní části své práce se zaměřuji na vymezení pojmu kriminalistická viktimologie a na definování dalších základních pojmů. Jádrem práce je pak podrobná analýza jednotlivých složek předmětu kriminalistické viktimologie, tj. role oběti při vzniku predeliktní situace, vztahu mezi obětí a pachatelem, podílu oběti na vzniku stop, podílu oběti na oznamování trestného činu a role oběti při vyšetřování.

Vzhledem ke skutečnosti, že každý občan je potencionální obětí trestného činu, mělo by být seznámení se s touto problematikou v zájmu každého z nás.